

AÇIK MEKTUP I

Sayın Ertuğrul Özkök

Hürriyet Gazetesi Genel Yayın
Yönetmeni

Bu yazı Sayın A. Sağlamer'in 08.09.1999 tarihli Hürriyet Gazetesi'nin "Güvenli Yaşam Eki"nin 6. sayfasında yayınlanan açıklaması üzerine kaleme alınmıştır. 17 Ağustos Marmara Depremi'nin yapılaşmanın tüm boyutlarıyla ilgili mühendislik disiplinleri açısından ibret verici dersler içerdiği ortadayken, Sayın Sağlamer'in mesleki etik sınırlarını zorlayan "Zemin etütlerini jeolog ve jeofizikçiler¹ değil, inşaat mühendisleri yapar" yönündeki talihsiz açıklamasını e-şefle karşılıyoruz.,

Günümüzde her tür yapılaşma tek bir mühendislik disipliniyle aşılamayacak, disiplinlerarası, bir sürece evrimleşmiştir. Ülkemizin jeolojik konumu nedeniyle bilimsel açıdan kaçınılmaz olan doğal afetler sonrasında, meslek şovenizmi ve dar görüşlülüğünü yansıtan bu açıklamayı "Yapı ve Deprem Uygulama Merkezi Müdürlüğü" sorumluluğuyla da bağdaştıramıyoruz.

Zemin etütlerinin "jeolog ve jeofizikçiler" tarafından yapılamayacağına ilişkin yaklaşım depremden gereken sonucun çıkartılmadığının itirafıdır. Hele bunun sadece "uzman inşaat mühendisleri"¹ tarafımdan yapılabileceğini söylemek gerçeğin tümünden inkarıdır.

Bu noktada Sn. Sağlamer'e iki

hatırlatmada bulunmak zorunluluğu doğuyor, Öncelikle üniversitede görev yapmakta olan bir akademisyen olmasına karşın öğretim programlarında "Jeolog" değil "jeoloji mühendisi"¹ yetiştirildiğinin farkında olmamasını şaşkınlıkla karşıladığımızı belirtmek isteriz. Ayrıca meslek şovenizmi kokan yaklaşımını bir kez daha gözden geçirmesi için/ kitaplarını okuduğu ve okuttuğu zemin etüdü çalışmalarında kullanılan en önemli formülasyonların fikir babası Terzaghi'nin inşaat mühendisi olmadığını kendisine anımsatmak isteriz.

Bilindiği gibi 17 Ağustos Depremi sonucunda 76000 konut/işyeri yıkılmış, 67000 bina oturulamaz hale gelmiştir., Ağır ve orta hasarlı bina sayısı toplam olarak 156000'dir. Kaçak olanları saymazsak bunların büyük bir bölümünün zemin etüdü yapılmamıştır. Peki zemin etüdü yapılmadan binaları projelendiren ve kontrol edenler hangi meslek disiplinindedir? Eğer zemin etütleri yapılmışsa bu kadar büyük hasar nedendir? Son durumda ya zemin etütleri usulüne uygun olarak yapılmamış ya da ilgili meslek disiplinlerince yapılmamıştan Bir diğer olasılık bunların hepsi yapıldığı halde projelendirme ve boyutlandırma zemin etütlerinin dikkate alınmamış olmasıdır.

Bütün bu kaos ortamı içerisinde, depremden sonra fay¹

dacı bir yaklaşımla ve bilim etiğine sığmayan tavırlar içerisinde olup, bir doğa olayı olan depremin yer değiştirme boyutunu kavramaktan uzak, sarsıntıya indirgenmiş biçimleriyle algılayan "bilim adamlarınca yaratılan bilgi bulanıklığı üzüntü vericidir. Oysa gerçek bilim insanlarından beklenen sorumlu davranış, meslek-içi yetki ve sorumluluk sınırlarına saygılı kalmak kaydı ile, üretilecek bilimsel bilgiyi toplumun önünü açacak şekilde yaşamın ayrılmaz bir parçası haline getirmek olmalıdır

Bu talihsiz açıklamanın içeriğini savunan yaklaşımın, onbinlerce yurttaşımızın yaşamına ve ülkemize milyarlarca dolara mal olduğunun artık bilinmesi gerekmektedir. Böylesi bir benmerkezci yaklaşımla, ülkemizin kayıplarının hesabının verilmeyeceği açıktır.

Bu bağlamda bilim: insanlarını meslek etiği ilkeleri çerçevesinde davranmaya davet ediyor, iyi niyetli medya kuruluşlarını ise konu uzmanlarını seçerlerken daha hassas ve titiz davranmaya davet ediyoruz.

Başarı dileklerimizle

*08.09.1999 tarihinde Hürriyet Gazetesi tarafından "Güvenli Yaşam Eki"nde yayınlanan, İTÜ İnşaat Mühendisliği Bölümü, Öğretim Üyesi, Prof. Dr. Ahmet Sağlamer'in açıklamaları üzerine hazırlanan tekzip yazısıdır.

M y t y Gürler
Yönetim Kurulu adına
JMO Genel Sekreteri